

13. Determinanty všeho druhu

Úloha 1. Spočítejte následující velmi zajímavé determinanty:

$$(a) \begin{vmatrix} 3 & 4 \\ 2 & -5 \end{vmatrix} \quad (b) \begin{vmatrix} 2 & 3 & 1 \\ -1 & 2 & 3 \\ 3 & 2 & -1 \end{vmatrix} \quad (c) \begin{vmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & -5 \end{vmatrix} \quad (d) \begin{vmatrix} \sqrt{2} & \sqrt{3} & \sqrt{6} \\ \sqrt{6} & \sqrt{2} & \sqrt{3} \\ \sqrt{3} & \sqrt{6} & \sqrt{3} \end{vmatrix}$$

Úloha 2. Spočítejte obsah trojúhelníka ABC , který má vrcholy v bodech o souřadnicích $A[1; 2]$, $B[2; 5]$ a $C[5; 6]$. (Nápověda: Trojúhelník je „polovina“ rovnoběžníka.)

Úloha 3. Rovnoběžnostěn $ABCDEFGH$ má vrcholy v bodech o souřadnicích $A[0; 0; 0]$, $B[1; 1; 2]$, $D[2; 3; 1]$, $E[3; 4; -5]$.

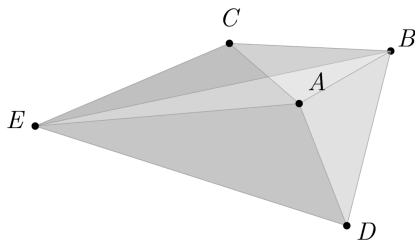
- (a) Určete souřadnice zbývajících čtyř vrcholů.
- (b) Určete objem onoho rovnoběžnostěnu.
- (c) Určete objem (nepravidelného) čtyřstěnu $ABDE$. (Nápověda: Jakou část rovnoběžnostěnu tvoří čtyřstěn? Jak by to bylo pro kvádr?)

Úloha 4. Nalezněte všechna reálná x , aby platilo

$$(a) \begin{vmatrix} 6 & 2 \\ 3 & x \end{vmatrix} = 0 \quad (b) \begin{vmatrix} 8 & 6 & 4 \\ x & 5 & 5 \\ 7 & x & x - 2 \end{vmatrix} = 0$$

Úloha 5. Určete všechna reálná čísla x tak, aby trojúhelník s vrcholy o souřadnicích $A[1; 2]$, $B[2; 5]$ a $C[x; x + 1]$ měl obsah 4.

- ★ **Úloha 6.** Určete objem naprosto nepravidelného mnohostěnu $ABCDE$, jehož vrcholy mají souřadnice $A[1; 2; 3]$, $B[4; 5; 6]$, $C[-1; 4; 3]$, $D[5; 2; 1]$, $E[-3; 7; -3]$. (Nápověda: Podívejte se na obrázek a rozdělte mnohostěn na dva vhodné čtyřstěny.)

- ★ **Úloha 7.** Rozmyslete si následující:

(a) *Transpozice*, tj. následující operace „záměny řádků a sloupců“

$$\begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} \mapsto \begin{vmatrix} a & c \\ b & d \end{vmatrix}, \quad \begin{vmatrix} a & b & c \\ d & e & f \\ g & h & i \end{vmatrix} \mapsto \begin{vmatrix} a & d & g \\ b & e & h \\ c & f & i \end{vmatrix}$$

nezmění hodnotu determinantu.

- (b) Prohození dvou řádků (sloupců) v determinantu změni jeho znaménko.
- (c) Když celý jeden řádek (sloupec) vynásobíme nějakým číslem, výsledný determinant se taky tímto číslem vynásobí.
- ★ (d) Když k jednomu řádku (sloupci) přičteme libovolný násobek jiného řádku (sloupce), hodnota determinantu se nezmění.

1. (a) -23 (b) 0 (c) -8 (d) $5\sqrt{3} + 3\sqrt{6} - 12$

2. 4

3. (a) $C[3; 4; 3]$, $F[4; 5; -3]$, $G[6; 8; -2]$, $H[5; 7; -4]$ (b) 8 (c) $\frac{1}{6} \cdot 8 = \frac{4}{3}$

4. (a) $x = 1$ (b) $x_1 = 1$, $x_2 = 5$

5. $x_1 = -3$, $x_2 = 5$

6. 44 ($ABEC$ má objem 13 a $ABED$ 31)